

Становище

От проф. Станимир Трифонов

относно дисертацията

„Конструиране на пространството в театъра и книгата”

от Чавдар Гюзелев

за придобиване на образователна и научна степен „доктор”

Модерната епоха и нейната глобализираност сякаш ни вкараха само и единствено в руслото на постмодернизма. Не само като конкретика на артефактите, но и като основен методологически и философски възглед. Подобна тенденция не само ни отдалечава от генезиса на всяко едно изкуство, но и поражда особен вид културноисторическа амнезия, която е в състояние да прекъсне континуитетността на културното развитие.

Ето защо намирам за повече от необходим дисертационният труд на г-н Чавдар Гюзелев. В него той, без да конфронтира, по творчески, но и научно обоснован начин изследва модерността, базирайки се на историята на театъра и книгоиздаването.

Азбучна истина е, че театърът е изкуство времево и пространствено. Книгата също има пространствени измерения. Но втората, и не помаловажна аксиома е, че театърът (в повечето случаи) е невъзможен без словото. А словото има своята изначална пространствена територия – книгата.

За мен е много важен и фактът, че в дигиталната ера един млад автор се обръща (и ни връща) по модерен начин към епохата на Гутенберг. Изследването му показва по недвусмислен начин, че типографията е жива и нейната виталност я адаптира успешно към модерността.

Четящите изследването на г-н Гюзелев ясно ще видят неговата дихотомична структура. В първата част основателно театърът е център на

историческия обзор, тъй като такава е и хронологията на появата на двата обекта – театърът предхожда книгата. Респектиращо е подробното историческо резюме. Но в същото време, то е и лаконично, което за мен е отличително качество на изследването.

Това наблюдение е характерно и за втория голям раздел – книгата. Фактът, обаче, че на съвременността се отделя доминиращо внимание, е белег за желанието на автора да осмисли актуалността на тенденциите в театъра и книгата от гледна точка на тяхната пространственост. И в огромна степен той е успял.

Друга важна и респектираща особеност на изследването е, че то няма предшественик. И ако в българската наука има само едно изследване върху сценографията, то в световен мащаб има определена традиция. Авторът умело я е изследвал, съобразявайки се с българските национални особености. Без да е високомерен към отсъствието на наша традиция в писането на подобни научни текстове, той скромно, но упорито привнася своя аналитичен поглед. Още повече, че изследвания върху българската типографска традиция също почти липсват.

Аз лично, напълно споделям мнението на г-н Гюзелев за осемте му научни приноса, пишейки своята дисертация. И понеже класическата позитивистична научна традиция го изисква, трябва задължително да споменем за ползата от подобно изследване. То има двупосочна прагматична насоченост.

Едната е възможната му употреба за база на бъдещи професионални научни наблюдения. За това спомагат не само аналитичните качества на текста, но и убедителния му синтетичен пласт.

Втората посока е като учебно пособие. И то в двете направления – на театралния и типографския дизайн.

Може още много положителни неща да се посочат, за да се охарактеризира трудът на г-н Чавдар Гюзелев. Но това едва ли е необходимо, тъй като съчинението само достойно изпъква с качества си.

С разбиране и симпатия се отнасям към някои „детски“ болезки: неравноделността в обема на припомняне на историческите етапи, например. Но това не е недостатък за една докторска теза. По-важно е, че появата на изследването е не само безпрецедентна, амбициозна и

навременна. А най-вече и необходима. Още повече, че докторантът е сред най-утвърдените и доказани имена именно в дизайнерските направления, обект на анализа му.

Турското прилагателно „гюзел” в превод на български означава „хубав”, „красив”, „прекрасен”. То е и корен на фамилията на автора. Не знам това в каква степен се отнася до личността на кандидата, тъй като никога не съм го виждал. Но смисловите пластове от превода са приложими в завидна степен към дисертацията на г-н Чавдар Гюзелев.

Гласувам с категорично „Да”!

29.02.2016г.

Проф. Станимир Трифонов

София